

Η συνέντευξη της διεθνούς φήμης και πολυβραβευμένης διευθύντριας ορχήστρας, Μαρία Μακράκη, στον Αχιλλέα Παπαδιονυσίου

16 Δεκεμβρίου 2020

Η διεθνούς φήμης και πολυβραβευμένη διευθύντρια ορχήστρας, κυρία Μαρία Μακράκη που διαπρέπει στη Γερμανία, παραχώρησε συνέντευξη εφ' όλης της ύλης στον Αχιλλέα Παπαδιονυσίου.

Η Μαρία Μακράκη, πρεσβευτής του ελληνικού πολιτισμού στην Ευρώπη, από το 2007 είναι η καλλιτεχνική διευθύντρια της Ευρωπαϊκής Καμεράτας στο Βερολίνο, ενώ το καλλιτεχνικό της έργο επικεντρώνεται στη δημιουργία και εφαρμογή πρωτοποριακών διασυνοριακών προγραμμάτων που αναδεικνύουν τις ιδιαιτερότητες της σύγχρονης ευρωπαϊκής μουσικής. Αν και γεννήθηκε στη

Θεσσαλονίκη, είναι κρητικής καταγωγής

Ακολουθεί η συνέντευξη :

Κυρία Μακράκη μιλήστε μας για τον τόπο καταγωγής σας, τα παιδικά σας χρόνια και τους γονείς σας.

Γεννήθηκα στη Θεσσαλονίκη με καταγωγή από την Κρήτη. Η αγάπη μου για τη μουσική συνδέεται με τις πρώτες μου αναμνήσεις αφού διαπίστωνα πολύ νωρίς μια φυσική έλξη που ήταν καθοριστική. Με τον πατέρα μου ακούγαμε καθημερινά κλασική μουσική, ο οποίος μου καλλιέργησε το ενδιαφέρον και το ζήλο μέσα σε ένα ευρύτερο πλαίσιο πνευματικών αναζητήσεων.

Για την επιλογή σας να ασχοληθείτε με την μουσική ;

Ξεκίνησα τις μουσικές μου σπουδές στο πιάνο σε ηλικία τεσσάρων ετών, όπου και είχα τα πρώτα οικογενειακά ερεθίσματα. Συνειδητοποίησα άμεσα τη μεγάλη εσωτερική ικανοποίηση να επικοινωνώ και να εκφράζω τη μουσική μου αντίληψη μέσα από την κλασική μουσική, ενώ το συναίσθημα της αρμονίας, της πληρότητας και της ενότητας ήταν αφοπλιστικό. Η αδιαμφισβήτητη εγκεφαλική πρόκληση σε συνδυασμό με τη δημιουργική διαδικασία μεταμόρφωσης του ήχου σε πολυποίκιλα αυθεντικά συναισθήματα αποτέλεσαν για μένα πόλο έλξης ζωής.

Για τις σπουδές σας

Μετά το δίπλωμά μου στο πιάνο και στα ανώτερα θεωρητικά η σύνδεση της επιστήμης με την τέχνη αποτέλεσαν ένα κεντρικό άξονα για την περαιτέρω εξέλιξή μου, με αποτέλεσμα την ολοκλήρωση των σπουδών μου στο Φυσικό τμήμα του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Το πάθος μου όμως για τη μουσική με ώθησε να συνεχίσω τις σπουδές μου στη διεύθυνση ορχήστρας στο Πανεπιστήμιο Καλών Τεχνών του Βερολίνου με ειδικό καθηγητή τον Hanns Martin Rabenstein και μεταπτυχιακές σπουδές στα Πανεπιστήμια Hanns Eisler του Βερολίνου και της Ζυρίχης με καθηγητές τους Hans Dieter Baum και Johannes Schlaefli. Ανάμεσα στους δασκάλους μου συγκαταλέγονται και οι διακεκριμένοι μαέστροι George A. Albrecht, Andrey Boreyko, Carlo M. Giulini, Lorin Maazel, Kurt

Πώς συνδέσατε την Επιστήμη με την Τέχνη;

Η αναζήτηση των κοινών παραμέτρων μεταξύ των φυσικών επιστημών και της μουσικής με απασχόλησε ιδιαίτερα σε όλο το φάσμα των σπουδών μου. Η φυσική εμπεριέχεται στη μουσική και η μουσική στη φυσική. Ο ήχος είναι ένα φυσικό φαινόμενο, η αρμονία έχει δομές, ενώ παράλληλα τα δύο συστήματα αλληλεπιδρούν στην εφαρμογή τους αλλά και ενοποιούνται. Διακρίνω σε ένα ευρύ φάσμα διαδράσεών μου με την ορχήστρα την ορθολογιστική προσέγγιση αναδεικνύοντας σύνθετες δομές υπό το πρίσμα του φυσικού.

Ποιές ορχήστρες έχετε διευθύνει;

Έχω συμπράξει με Ευρωπαϊκές ορχήστρες στην Αγγλία, Αυστρία, Γερμανία, Ελβετία, Ελλάδα, Ιταλία, Ουκρανία, Πολωνία, Ρουμανία, Τσεχία, στην Τουρκία και στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, όπως μεταξύ άλλων με τις Ραδιοφωνίες της Κολωνίας, Μονάχου, Στουτγάρδης, Φρανκφούρτης, Βουκουρεστίου, Αθηνών με τις

οποίες ολοκληρώσα και ηχογραφήσεις, με τις Φιλαρμονικές ορχήστρες *Baden- Badener, Janacek, Jenaer, Kharkov, Krakow, New Brandenburg, Rheinische, Robert-Schumann*, τις Συμφωνικές ορχήστρες Βερολίνου, *Bergische, Bochum, Boston, Nuremberg, Tschaikovsky, West Bohemian*, τις Κρατικές ορχήστρες και θέατρα *Bremen, Bremerhaven, Chemnitz, Constanta, Giessen, Halle, Heidelberg, Kassel, Leipzig, Muenster, Pforzheim, Rostock*.

Για τις κυριότερες βραβεύσεις σας

Είχα την ιδιαίτερη τύχη μέσω ενός κρατικού θεσμού προώθησης διευθυντών ορχήστρας να συγκαταλέγομαι μετά από βράβευση στην καλλιτεχνική λίστα των «Μαέστρων του Αύριο-*Maestros von Morgen*» του Γερμανικού Συμβουλίου Μουσικής *Deutscher Muskrat- Dirigentenforum*, όπου μπόρεσα να συμπράξω με επίλεκτες ορχήστρες και να αποκτήσω ξεχωριστή εμπειρία. Στον 5. διεθνή διαγωνισμό διεύθυνσης ορχήστρας στην Τσεχία μου απονεμήθηκε το πρώτο βραβείο και μπόρεσα να συνεργαστώ με ορχήστρες διεθνούς εμβέλειας, όπως επίσης και το πρώτο Βραβείο στο διαγωνισμό στο *Solingen* της Γερμανίας, όπου και ανέλαβα τη θέση της διευθύντριας ορχήστρας της ακαδημίας της *Bergische Symphony Orchestra*. Στο διαγωνισμό διεύθυνσης ορχήστρας στο *Bad Homburg* μπόρεσα να αποσπάσω το δεύτερο βραβείο και να συμπράξω με επίλεκτες ορχήστρες της Γερμανίας και Πολωνίας.

Για την συνεργασία σας με την ραδιοφωνία του Μονάχου;

Κατά τη διάρκεια των σπουδών μου στο διαγωνισμό διεύθυνσης ορχήστρας «Carl Maria von Weber» στο Μόναχο διακρίθηκα με το ειδικό βραβείο δημιουργώντας μια μακροχρόνια συνεργασία με τη Ραδιοφωνία του Μονάχου, με την οποία ολοκλήρωσα σειρές συναυλιών και ηχογραφήσεων.

Για την Ευρωπαϊκή Καμεράτα που διευθύνετε από το 2017 και για το έργο της ορχήστρας

Μετά την κρατική θέση μου ως μαέστρος στην Όπερα του Chemnitz της Γερμανίας με τη Φιλαρμονική ορχήστρα Ρόμπερτ Σούμαν, ανέλαβα την καλλιτεχνική διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Καμεράτας με έδρα το Βερολίνο. Μέσα από την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Καμεράτας, της ορχήστρας της Ευρώπης, θέλησα να συμβάλλω ενεργά στην καλλιέργεια διαπολιτισμικού διαλόγου σε συνάφεια με τα θεμελιώδη ζητήματα της Ατζέντας της ΕΕ για τον πολιτισμό, ώστε να βιώσουμε ουσιαστικότερα την Ευρώπη ως το κοινό μας σπίτι. Η Ευρωπαϊκή Καμεράτα με τα τρία ευέλικτα μουσικά σχήματά της στο Βερολίνο, στο Ίνσμπρουκ και στην Αθήνα δημιουργεί ένα μεγαλύτερο τόξο στο γεωγραφικό χάρτη, από το βορρά μέχρι το νότο της Ευρώπης

κτίζοντας γέφυρες για μια καλύτερη πολιτισμική ανταλλαγή, διείσδυση και ευρωπαϊκή εμβάθυνση. Μέσα από καινοτόμα προγράμματα στόχος της Καμεράτας είναι να διεγείρει το ενδιαφέρον του ακροατή για τους πολιτιστικούς θησαυρούς της Ευρώπης σήμερα, ενώ συγχρόνως τιμά τα ιδανικά της αρμονίας και της ενότητας, που πάντοτε θα αποτελούν την ουσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για την ανακήρυξή σας ως διδάκτορας Διεύθυνσης Ορχήστρας στο τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας της Θεσσαλονίκης

Το διάστημα 2007 με 2009 ήμουν η υπεύθυνη διδάκτορας για το τμήμα διεύθυνσης ορχήστρας στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης στη Θεσσαλονίκη. Ήταν μεγάλη χαρά και τιμή που μπόρεσα να συμβάλλωτην περίοδο αυτή στα δρώμενα της γενέτειρας πόλης μου,την οποία αγαπώ ιδιαίτερα.

Θεωρείσθε Πρέσβειρα του Ελληνικού Πολιτισμού στην Ευρώπη. Μιλήστε μας για αυτό τον τίτλο και τι έχετε πετύχει μέχρι τώρα;

Το 2019 είχα την ιδιαίτερη τιμή να βραβευθώ με το βραβείο«Εξάλειπτρον»για τη συμβολή μου στην ανάδειξη του Ελληνικού πολιτισμούστον τομέα της μουσικής.

Επιδιώκω μέσα από τα προγράμματά μας να αναδεικνύω τον Ελληνικό πλούτο και το ανεξίτηλο αποτύπωμα που αυτός άφησε στη διαμόρφωση του Ευρωπαϊκού χάρτη και των αξιών του. Είναι όμως μια συνεχή πάλη και διαρκή πρόκληση.

Που επικεντρώνεται το καλλιτεχνικό σας έργο;

Ως καλλιτεχνική διευθύντρια και μαέστρος της Ευρωπαϊκής Καμεράτας επικεντρώνομαι στη δημιουργία και εφαρμογή πρωτοποριακών διασυνοριακών προγραμμάτων που αναδεικνύουν τις ιδιαιτερότητες της σύγχρονης Ευρωπαϊκής μουσικής. Το ενδιαφέρον μου εστιάζεται κυρίως στην επεξεργασία και ανάπτυξη επίκαιρων ευρωπαϊκών θεμάτων όπου οι τέχνες να συνδυάζονται με τη μουσική σε μια ευρύτερη οπτική συνθέτοντας καινοτόμα προγράμματα μέσα σε πειραματικούς χώρους. Με τη διαμόρφωση ξεχωριστών συναυλιακών κύκλων στόχος μας είναι να σκιαγραφήσουμε, να τιμήσουμε αλλά και να μεταφέρουμε με όλες τις αισθήσεις στον ακροατή την «Ενότητα μέσα από τη Διαφορετικότητα». Ένας επιπλέον στόχος είναι να ενθαρρύνουμε ενεργά το διάλογο μεταξύ των Ευρωπαϊκών χωρών για μια καλύτερη κατανόηση και προσέγγιση μέσα από τη διεθνή γλώσσα της μουσικής.

Πόσο συνηθισμένο είναι μια γυναίκα να διευθύνει ορχήστρα;

Σίγουρα η εικόνα μιας γυναίκας μαέστρου στο πόντιουμ δεν είναι οικεία αλλά όταν υπάρχει μεράκι, αγάπη για το αντικείμενο, εργατικότητα και προσήλωση στο στόχο, καλλιεργώντας συνάμα ανθεκτικότητα, επιμονή και υπομονή, διαμορφώνει κανείς τις καταστάσεις με τέτοιο τρόπο ώστε με συνέχεια και διεισδυτικότητα να πραγματοποιεί τα όνειρά του.

Ποια η σχέση διευθυντού Ορχήστρας με τους μουσικούς;

Η σχέση μας ευδοκιμεί με την καλή χημεία. Η αυθεντική προσέγγιση σε συνδυασμό με την άρτια επιστημονική κατάρτιση, η χημεία αλλά και η έμφυτη μουσικότητα ως μέσο έκφρασης συμβάλλουν αναμφίβολα στο κτίσιμο εμπιστοσύνης της τριαδικής σχέσης μεταξύ του διευθυντή ορχήστρας, των μουσικών και του κοινού, που απαιτεί ισορροπίες.

Τι είναι αυτό που αγαπάτε περισσότερο στο επάγγελμά σας;

Την άμεση και διεισδυτική επικοινωνία με το ορχηστρικό σύνολο ως ένα ζωντανό παλλόμενο οργανισμό και την όλη διαδικασία της μεταμόρφωσης του ήχου σε αυθεντικά συναισθήματα που φέρνουν συγκίνηση και ανάταση ψυχής. Το τελικό ηχητικό και παραστατικό αποτέλεσμα είναι μια επίπονη αλλά συνάμα συναρπαστική και δημιουργική διαδικασία που όταν επιτευχθεί μπορεί να προσφέρει μοναδικές μαγικές ενωτικές στιγμές.

Ποιες οι δυνατότητες μιας Διευθύντριας ορχήστρας στην Ελλάδα σε σχέση με το εξωτερικό;

Η Γερμανία ως χώρα με παράδοση στην κλασική μουσική με βοήθησε να ξεδιπλώσω τις καλλιτεχνικές μου ανησυχίες και μου έδωσε ευκαιρίες για να εξελιχθώ. Θεωρώ όμως ότι μέσα σε ένα παγκοσμιοποιημένο σύστημα δεν υπάρχουν μονόδρομοι και μπορεί κανείς να διαμορφώσει ικανές συνθήκες ώστε να αναπτυχθεί επαγγελματικά και στην Ελλάδα. Θα ήταν όμως σίγουρα χρήσιμο για έναν καλλιτέχνη να αποκτήσει εμπειρίες και να διευρύνει τους ορίζοντές του αναζητώντας δυνατότητες και στο εξωτερικό.

Ποια προσόντα πρέπει να έχει κάποιο άτομο για να διαπρέψει ως διευθυντής ορχήστρας;

Ο διευθυντής ορχήστρας πρέπει να διακατέχεται από μια ευρεία κουλτούρα, ψυχολογική ωριμότητα, εγρήγορση νου, τεχνική αρτιότητα, πειθαρχία, οργάνωση, έμφυτη μουσικότητα ως μέσο έκφρασης, αυτοπεποίθηση, χάρισμα και αύρα. Τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του τρόπου που ερμηνεύει κανείς ένα έργο μορφολογικά, δομικά, πλαστικά έχοντας μια ξεκάθαρη άποψη, την οποία πρέπει να διοχετεύσει συγκροτημένα με αγάπη στους μουσικούς της ορχήστρας είναι ένα μείγμα δεξιοτήτων εγκεφαλικό, ψυχολογικό, πνευματικό, περιγραφικό, κοινωνικό και όχι φυλετικό.

Έχετε επηρεασθεί από κάποιους που διεύθυναν ορχήστρες;

Ναι, αναμφίβολα υπήρξαν πρότυπα στην καλλιτεχνική μου πορεία που με επηρέασαν ανεξίτηλα ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια των σπουδών μου στο Βερολίνο, όπως ο Claudio Abbado, ο Carlos Kleiber και γενικότερα η η πολύ δομημένη και αυστηρή σχολή του Herbert von Karajan.

Πώς κρίνεται την σχέση των Ελλήνων με την Κλασική μουσική;

Όλα ανάγονται στην εκπαίδευση. Στην Ελλάδα έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια θετικά βήματα προς τη σωστή κατεύθυνση εφόσον υπάρχουν σήμερα μουσικά πανεπιστήμια, σχολές, συναυλιακοί χώροι και άμεση πρόσβαση στη γνώση. Μια εύνομη πολιτεία πρέπει να συμβάλλει με κεντρικό σχεδιασμό στην ενίσχυση των δομών που προάγουν τον πολιτισμό, την ελευθερία έκφρασης, το σεβασμό και το ανοιχτό βλέμμα στη διαφορετικότητα.

Η μουσική σαν μέσον διαπαιδαγώγησης;

Η μουσική παιδεία είναι επιτακτική ανάγκη για τη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης προσωπικότητας. Σε προηγμένες κοινωνίες διαχρονικά όπως και στην αρχαιότητα αποτελούσε μέρος μιας συνολικής εκπαίδευσης με απώτερο στόχο την αναβάθμιση του μέσου επιπέδου διαβίωσης και την καλλιέργεια χαρακτήρων σύμφωνα με

αξιακά πρότυπα.

Πώς σας αντιμετώπισαν οι Γερμανοί στα πρώτα βηματά σας;

Η Γερμανία ήταν η χώρα που με υποστήριξε και μου παρείχε μια άρτια κατάρτιση του αντικειμένου. Προϋπόθεση όμως ήταν η σκληρή δουλειά, με ζήλο, οργάνωση, πειθαρχία αλλά και αφοσίωση στο στόχο. Η τέχνη θέλει πλουραλισμό και πόλεις σαν το Βερολίνο ενδείκνυνται για ευρεία ανταλλαγή ιδεών, τεχνών και καλλιτεχνών.

Σε κάποιο άτομο που θέλει να ασχοληθεί με την Κλασική μουσική τι τον συμβουλεύετε;

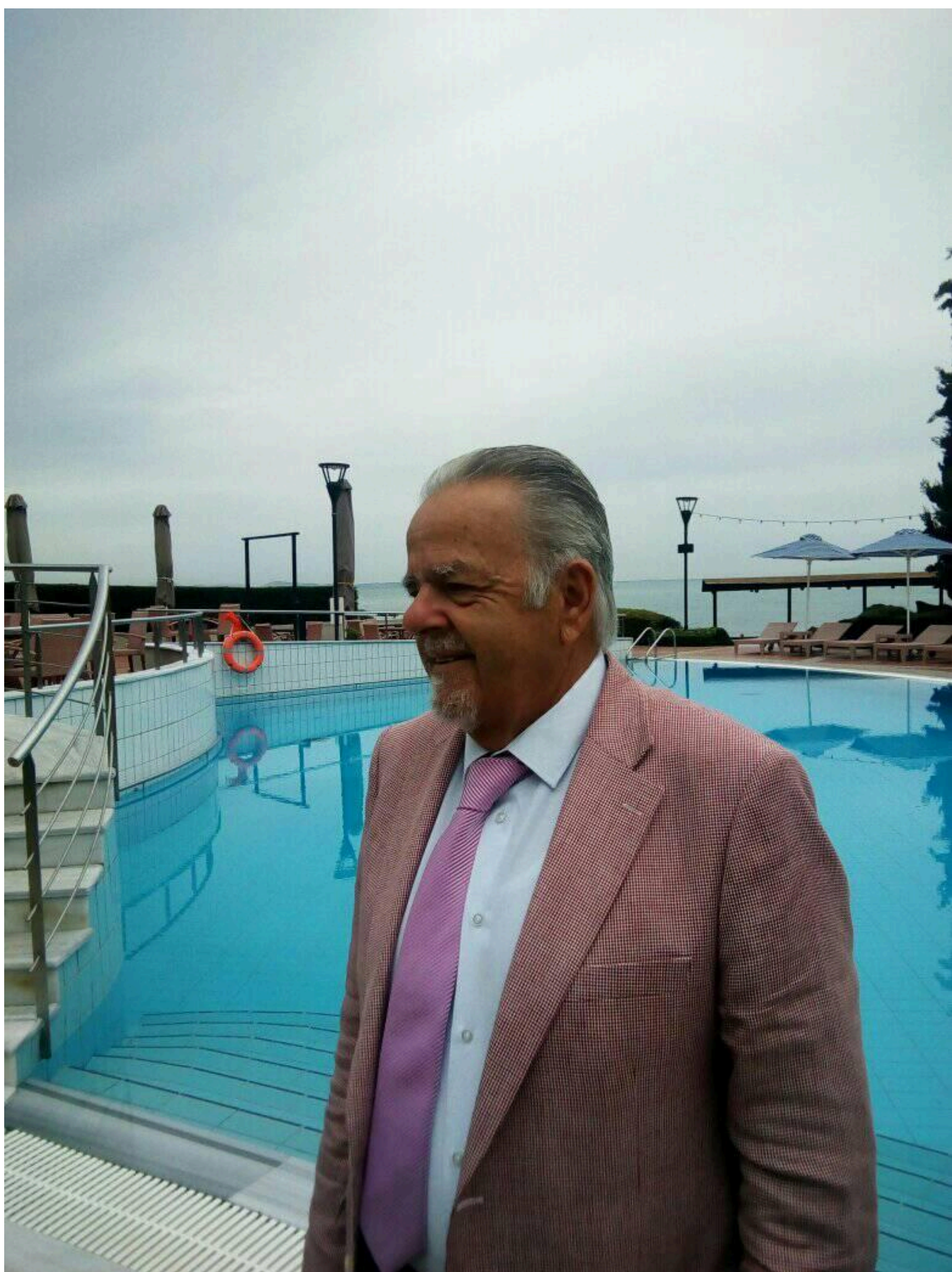
Οποσδήποτε οι δυνατότητες που υπάρχουν στο εξωτερικό και ειδικά στο γερμανόφωνο χώρο είναι πολύ περισσότερες στον τομέα της κλασικής μουσικής. Για έναν καλλιτέχνη θα ήταν χρήσιμο να αποκτήσει ένα σύνολο από ερεθίσματα και παραστάσεις που θα αποτελέσουν αργότερα πηγή έμπνευσης για την καλλιέργεια του έργου του και την απόκτηση ωριμότητας.

Ποιά τα μελλοντικά σας σχέδια;

Στο πλαίσιο του ετήσιου προγράμματος 2020 με θέμα την «Οδύσσεια» η Ευρωπαϊκή Καμεράτα μεταφέρει τον κύκλο συναυλιών της για το 2021 δίνοντας στο κοινό την ευκαιρία να ανακαλύψει και να βιώσει τη μουσική, την τέχνη και τον πολιτισμό με έναν πολυδιάστατο τρόπο. Το μελλοντικό ενδιαφέρον μου εστιάζεται κυρίως στην εμπύχωση, στη βιωσιμότητα και στην κινητικότητα των Ευρωπαϊκών πολιτιστικών παραγόντων καθώς και στη διασυνοριακή διάδοση καλλιτεχνικών έργων σε πρώτες παγκόσμιες εκτελέσεις. Σχεδιάζω επίσης περαιτέρω συμπράξεις με διεθνή μουσικά σύνολα ενώ παράλληλα ηγούμαι του Ευρωπαϊκού Φεστιβάλ Πολιτισμού και του Φεστιβάλ Σύγχρονης Μουσικής Regain, με στόχο την παρουσίαση ταλαντούχων καλλιτεχνών στο Ελληνικό και Ευρωπαϊκό προσκήνιο. Επιπλέον συμμετέχω στην Αναργύρειο και Κοργιαλένιο νεοσύστατη Μουσική Ακαδημία Σπετσών και δίνω διαλέξεις με θέμα την «ηγεσία».

www.mariamakraki.com

www.camerata.eu

Η συνέντευξη δόθηκε στον Αχιλλέα Παπαδιονυσίου

